บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องสตรี ไทยมุสลิมกับอาชีพพยาบาลในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2505 – 2550 ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพสตรีไทยมุสลิม ในแง่การแสวงหาโอกาสในชีวิต นอกบ้านด้วยการประกอบอาชีพนางพยาบาล โดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงประวัติศาสตร์คือศึกษาผ่าน ข้อมูลประเภทเอกสารและข้อมูลมุขปาฐะจากภาคสนาม และนำเสนอสาระตามมิติของ ประวัติศาสตร์เพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในสถานภาพของสตรีไทยมุสลิมจากอาชีพดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่า สตรีไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแคนภาคใต้ วิถีชีวิตที่อยู่ภายใต้จารีค ประเพณีทางศาสนาที่เป็นบรรทัดฐานสังคมซึ่งกำหนดให้ผู้หญิงต้องมีคุณสมบัติเป็นเมีย แม่ และ ลูกสาวที่ดี พร้อมๆกับให้สตรีสามารถเรียนรู้วิทางการต่างๆ ได้ แต่สตรีส่วนใหญ่ก็มักจะเรียนรู้ ในทางศาสนาและเรียนจบเพียงภาคบังคับเป็นหลักเท่านั้น ต่อมาเมื่อการศึกษาในระบบได้ขยายตัว มากขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมๆกับการจัดตั้งสถาบันการศึกษาหลายแห่ง การ เรียนต่อในสาขาวิชาชีพพยาบาลก็ได้รับความสนใจจากสตรีไทยมุสลิมในพื้นที่มากขึ้น และ ขยายตัวอย่างต่อเนื่องตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการจัดตั้งวิทยาลัยพยาบาลที่จังหวัด ยะลาและนราธิวาส

การที่อาชีพพยาบาลได้รับความสนใจจากสตรีไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อนข้างมากนั้น ผลการศึกษาได้พบว่า เกิดจากปัจจัยภายนอกคือ การสนับสนุนการศึกษาดังกล่าว ของภาครัฐเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขและการขาดแคลนนางพยาบาลในพื้นที่ ในขณะที่ปัจจัยภายใน นั้นเป็นผลมาจากการประกอบอาชีพดังกล่าวไม่ขัดกับหลักศาสนา ทั้งเป็นอาชีพที่มีเกียรติในฐานะ การสร้างความต่อเนื่องในบทบาทแม่ การประกอบอาชีพนางพยาบาลจึงมีความมั่นคงในชีวิตสูง เป็นที่ยอมรับจากสังคมจนนำซึ่งความภาคภูมิใจในวิชาชีพเป็นอันมาก

Abstract

This research of 'Thai Muslim Women and Nursing Profession in Three Southern Border Provinces of Thailand A.D. 1962-2007 aimed to study status of Thai Muslim women in relation to opportunity seeking of life outside their homes by being nurses. Historical research methodology was used to examine documentary data and telling data. The telling data was collected from fieldwork. The gained informative essences would be presented in the historical dimension in order to see changes of their statuses by the career.

The result of this study revealed that the ways of life of Thai Muslim women in the three southern border provinces of Thailand were influenced by their religious customs perceived as their social criteria. Namely, they were determined to contain qualifications of being good wives, mothers, and daughters. At the same time, they were able to study as well. However, most of them tended to learn about their religious knowledge and completed compulsory education. Later, formal education was extended in the three southern border provinces of Thailand and many educational institutions were established there. More and more attention of the women was directed to nursing profession, particularly after the establishment of nursing colleges in Yala Province and Narathiwas Province.

It was found that much attention stated earlier was from external and internal factors. Concerning the former one, it was caused by the educational support from the government. This support was for solving problems of public health and nurse inadequacy in the areas. Reagding the internal factor, it was because the career did not go against their religion. Moreover, being a nurse was prestige as it created continuity of mother's role. Besides, nursing profession was rated a highly stable career and was socially accepted. It provided them with pride in life.